

AANVULLINGEN VAN TEKST DE ALTERNATIEVE HULPVERLENING VAN DE JAREN ZEVENTIG

Met het oog op een zo correct mogelijke weergave van de ontwikkelingen rond Info-jeugd en de verdere groei van het alternatieve jeugdwerk heeft Willy Faché volgende opmerkingen gemaakt. Zijn opmerkingen zijn cursief weergegeven. Faché was de belangrijkste pionier voor de ontwikkeling van de informatiecentra, waaruit ook de JAC's groeiden.

mei 2017

In 1962-63 voerde W. Faché onderzoek uit naar problemen bij jongeren en hoe die problemen voorkomen en aanpakken. Op basis van de onderzoeksbevindingen nam hij in 1966 met medewerking van psychologen, juristen, medici en maatschappelijke werkers het initiatief tot de creatie van Info-Jeugd in Gent, dat “om het even welke jongere met om het even welke vraag of probleem anoniem en kosteloos helpt”. Hij verkoos in de naam van dit centrum het woord informatie en niet woorden zoals counseling, consultatie of advies, omdat volgens onderzoek de naam informatiecentrum een lage drempel heeft.

Uit Info-Jeugd ontstond in 1969 het ‘Nationaal studie- en servicecentrum voor jongereninformatie- en –advieswerk dat als “landelijke jeugddienst” door de Nederlandstalige Jeugdraad’ en het Ministerie van Cultuur werd erkend.

Vanaf 1970 startten in verschillende steden jongereninformatie- en –adviescentra: een geïntegreerde jongereninformatie- en –adviescentrum in Antwerpen (AMOK 1970), Kortrijk en Brugge (Info-Jeugd, 1972), een jongereninformatiecentrum in Brussel (Jeugdinfo, 1970) en Borgerhout (Info C, 1972), jongerenadviescentra in Antwerpen, Leuven en Aalst (JAC, 1972).

In dezelfde periode wordt in Brussel gestart met een Franstalige teledienst die later omgebouwd wordt tot een informatiecentrum voor jongeren (Infor-Jeunes).

De JongerenAdviesCentra (JAC) die in 1972 van de grond kwamen in Antwerpen, in Leuven en ook in Aalst, hebben geestelijke gezondheidszorg als referentiepunt. Ze beogen een lage instap met een nieuwe doelgroepgerichte en specifieke aanpak.

Ze baseren hun ondersteuning op recente wetenschappelijke inzichten en zijn daarbij erg begaan met een betrokken, soms overtrokken (?), ‘solidariteit met de doelgroep’.

Ze functioneren op basis van actieve netwerkvorming met personen in de gevestigde hulpverlenings- en controlecircuits zoals Justitie.

Ze combineren in hun aanpak de hele scala van hulpverlening, dienstverlening, voorlichting en sociale actie. De scheiding tussen ‘maatschappelijk werk’ en ‘sociaal-cultureel werk’ wordt verlaten. Probleemaanpak moet in hun ogen reiken van preventie tot crisisopvang (Free Clinic) en maatschappijverandering.

Het ontstaan van de JAC's wordt sterk bepaald door de toename van drugproblematiek en het feit dat daar al te weinig aandacht voor is in de klassieke hulpverlening. Zij nemen daarbij snel afstand van de RELEASE-centra, die eerder op dit tekort reageerden, maar tegelijk doorschoten in starre maatschappijkritiek. Buitenlandse inspiratie zet hen op het spoor van een andere aanpak. JAC Antwerpen (Jos Mertens) vindt zijn voorbeeld bij JAC Amsterdam en JAC Leuven (Jo Casselman) steunt op de democratische psychiatrie van Maxwell Jones.

In 1972 verleende het Ministerie voor Cultuur de drie JAC's (in Antwerpen, Leuven en Aalst) van bij de start een "experimentele subsidie" en voerde zij een organisatorisch onderscheid in tussen centra voor adviesverlening (JAC) en centra voor informatieverschaffing (JIC) (Faché, 1974). Centra die beide hulpverleningsfuncties integreerden (zoals Info-Jeugd en Amok), moesten kiezen voor één van de gesubsidieerde concepten. Bij de staatsvorming van 8 augustus 1980 werd de Vlaamse Gemeenschap bevoegd voor "de bijstand aan personen" en werd een Ministerie voor Gezin en Welzijnzorg gecreëerd. In 1983 werd de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor een gedeelte van het jeugdwerk, waaronder de jongerenadviescentra, van het Ministerie van Cultuur naar het Ministerie voor Gezin en Welzijnzorg overgeheveld. Jongereninformatie bleef bij het Ministerie van Cultuur. De jongerenadvies- en -informatiecentra kennen van dan af een gescheiden overheidsbeleid vanuit verschillende overheidsinstanties.

Alle (jeugd)werk is tot dan toe verzuild. De JIC's en JAC's doorbreken deze inpassing in bestaande structuren en zijn formeel pluralistisch. *Alleen de drie JAC's kregen een experimentele subsidie gedurende drie jaar. De JIC's en JIAC's krijgen pas drie jaar later erkenning en financiële ondersteuning.*

Jeugdwerk in Vlaanderen betekende tot dan toe: jeugdbewegingen en de pas gestarte jeugdhuiswerkingen. *Uit de Young Women's Christian Association (YWCA) in Antwerpen ontstond in 1952 in Vlaanderen het eerste jeugdhuis, later gevolgd door de Dienst Jongerengemeenschappen (JGM) en hiermee aansloot op haar historische achtergrond van patronaten.*

De impact van de JIC's en JAC's heeft sporen nagelaten in het sociaal werk in Vlaanderen. Vanuit een ondersteunings- en hulpverleningskanaal buiten de gevestigde organisaties, hebben ze elan gegeven aan een vrije professionele opstelling. In deze alternatieve hulpverlening werd de traditionele sturing vanuit organisatiestructuren teruggedrongen. Men gaf alle ruimte aan cliëntgericht werken. Dat inspireerde sociaal werkers in de 'klassieke' organisaties, om ook meer hun professionele ruimte op te eisen.

En JAC's zijn er tot op heden om jongeren over een lage drempel met informatie en advies van dienst te zijn.

Publicatiedatum: 10-08-2011

Datum laatste wijziging :01-02-2017

Auteur(s): Wim Verzelen,

Verder studeren

PDF document Wim Verzelen (2009), De alternatieve hulpverlening van de jaren zeventig. Welzijnsgids-Welzijnzorg, Methodiek. Afl. 72 (april 2009) pp.139-167.

Externe link Jan-Frederik Abbeloos (2003), Een huis voor de zuil of van de jeugd? Analyse van de zuilgebonden coördinatie en legitimatie van de jeugdhuiswerking. Ga naar bijlagen voor het interview met Willy Faché.

Literatuur

Willy Faché (1970), Informatie- en consultatiecentra voor adolescenten.

Willy Faché. (2016). Evolutie van de functies van jeugdhuizen . In M. Anthonis & P. Berghmans (Eds.), Praktijkgids management in lokale besturen (1st ed., pp. 4J1 -4J73). Mechelen: Wolters/Kluwer

WillyFaché, (2016). Jongereninformatie- en -advieswerk in Vlaanderen en Nederland. Antwerpen: Garant

Maarten van der Linde (2008), Basisboek Geschiedenis Sociaal werk in Nederland, voor Release en JAC zie p.228/230.

Aanvullend materiaal

Externe link Steunpunt Jeugdwerk (s.d.), Geschiedenis van het jeugdwerk zie ook Kurt De Backer en Els Van Effelterre, Ooievaars en bloemkolen. Historisch-pedagogische schets van het jeugdwerk. Pdf. document onderaan op deze site.